EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.6.2014.
COM(2014) 407 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o nacionalnom programu reformi Estonije za 2014.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o programu stabilizacije Estonije za 2014.

{SWD(2014) 407 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o nacionalnom programu reformi Estonije za 2014.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o programu stabilizacije Estonije za 2014.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije[2],

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta[3],

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće prihvatilo je 26. ožujka 2010. prijedlog Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta Europa 2020. temeljene na pojačanom usklađivanju ekonomskih politika, kojom će se usredotočiti na glavna područja u kojima je potrebno djelovanje kako bi se potaknuo europski potencijal održivog rasta i konkurentnosti.

(2) Vijeće je 13. srpnja 2010. na temelju prijedloga Komisije donijelo preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije (2010. – 2014.), a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica, koje zajedno čine „integrirane smjernice”. Države članice pozvane su da integrirane smjernice uzmu u obzir u nacionalnim ekonomskim politikama i politikama zapošljavanja.

(3) Predsjednici država i vlada donijeli su 29. lipnja 2012. odluku o Paktu za rast i zapošljavanje, uspostavivši dosljedan okvir za djelovanje na nacionalnoj razini te na razini EU-a i europodručja koristeći se svim mogućim sredstvima, instrumentima i politikama. Odlučili su da je potrebno poduzeti mjere na razini država članica, a

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
[2] COM(2014) 407 završna verzija.
[3] P7_TA(2014)0128 i P7_TA(2014)0129.

posebice su izrazili potpunu predanost ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020. i provedbi preporuka po državama članicama.

(4) Vijeće je 9. srpnja 2013. donijelo preporuku o nacionalnom programu reformi Estonije za 2013. i dostavilo mišljenje o estonskom ažuriranom programu stabilizacije za razdoblje 2012. – 2017. U skladu s Uredbom (EU) br. 473/2013[4] Komisija je 15. studenoga 2013. dostavila svoje mišljenje o nacrtu proračunskog plana Estonije za 2014.[5]

(5) Komisija je 13. studenoga 2013. donijela Godišnji pregled rasta[6], čime je označen početak Europskog semestra koordinacije ekonomske politike za 2014. Istog je dana Komisija na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja[7], u kojemu Estoniju ne smatra državom članicom za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje.

(6) Europsko vijeće podržalo je 20. prosinca 2013. prioritete za osiguravanje financijske stabilnosti, fiskalne konsolidacije i mjera za poticanje rasta. Pritom je istaknulo potrebu za diferenciranom fiskalnom konsolidacijom koja potiče rast, ponovnom uspostavom uobičajenih uvjeta kreditiranja gospodarstva, promicanjem rasta i konkurentnosti, rješavanjem problema nezaposlenosti i socijalnih posljedica krize te modernizacijom javne uprave.

(7) Estonija je 8. svibnja 2014. podnijela svoj nacionalnih program reformi za 2014., a 29. travnja 2014. i program stabilizacije za 2014. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.

(8) Cilj proračunske strategije iz programa stabilizacije za 2014. postići je srednjoročni cilj i osigurati dovoljne fiskalne rezerve za teške gospodarske uvjete. Programom se potvrđuje prethodni srednjoročni cilj strukturnog suficita, koji je stroži od zahtjeva u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Očekuje se da će se ponovno izračunani strukturni saldo Estonije u 2014. pogoršati za 0,1 postotni bod BDP-a i odstupiti od potrebnog kretanja prilagodbe, a zatim u 2015. poboljšati za 0,4 postotna boda BDP-a i na taj način ostati uglavnom uravnotežen u razdoblju 2016. – 2017. Nadalje, u okviru programa ističe se rizik od odstupanja od referentnog mjerila za rashode u 2014. i rizik od znatnog odstupanja u 2015. Ukupno gledajući, predviđeno kretanje prilagodbe prema ostvarivanju srednjoročnog cilja predstavlja rizik za ispunjenje zahtjeva Pakta o stabilnosti i rastu. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje fiskalna predviđanja u okviru programa, a koji nije odobrilo neovisno tijelo, uvjerljiv je i općenito u skladu s proljetnom prognozom Komisije 2014. U skladu s prognozom Komisije predviđa se pogoršanje strukturnog deficita za 0,1 % BDP-a u 2014. što dovodi do odstupanja od 0,3 % BDP-a u usporedbi s potrebnom prilagodbom i znatnog odstupanja ako se ocjenjuje u razdoblju od dvije godine. Komisija u 2015. predviđa još jedno pogoršanje strukturnog salda od 0,2 % BDP-a što upućuje na znatno odstupanje od potrebne prilagodbe prema srednjoročnom cilju. Očekuje se i znatno odstupanje od referentnog mjerila za rashode u razdoblju 2014. – 2015. Na temelju ocjene programa stabilnosti za 2014. i prognoze Komisije te u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1466/97 Vijeće smatra da u 2014. i 2015. postoji rizik od znatnog odstupanja od srednjoročnog cilja. Pravilo o strukturnom saldu kojim se nalaže usklađivanje s Ugovorom o stabilnosti, usklađivanju i upravljanju

[4] SL L 140, 27.5.2013., str. 11.
[5] C(2013) 8002 završna verzija
[6] COM(2013) 800 završna verzija.
[7] COM(2013) 790 završna verzija.

stupilo je na snagu 23. travnja 2014. u okviru novog Zakona o državnom proračunu Estonije, ali ga je i dalje potrebno dopuniti jačanjem obvezujuće prirode višegodišnjih ciljeva u području rashoda.

(9) U području tržišta rada postignut je znatan napredak u smanjenju nezaposlenosti mladih i dugotrajne nezaposlenosti. Posebnu je pozornost potrebno posvetiti mjerama kojima se osobe s niskim primanjima potiče na rad. Potrebno je uložiti dodatne napore u rješavanje problema sve većeg manjka radne snage, uključujući manjak uzrokovan starenjem i napuštanjem tržišta rada zbog zdravstvenih razloga i invaliditeta. Stoga je iznimno važno pravodobno donijeti i provesti reforme u području radne sposobnosti te osigurati raspoloživost usluga potpore. Učinkovita upotreba rashoda u području obiteljske politike mogla bi se dodatno poboljšati, među ostalim preraspodjelom sredstava s roditeljskih naknada na mjere kao što su usluge skrbi za djecu. Očekuje se da će se time potaknuti rani povratak žena na tržište rada i smanjiti trajno velika razlika u plaćama među spolovima. Potrebno je povećati napore u području promicanja poduzetništva i otvaranja radnih mjesta u regijama izvan Tallina i Tartua kako bi se spriječilo povećanje razlika u gospodarskom razvoju i smanjila nezaposlenost, posebice među osobama s niskim kvalifikacijama.

(10) U području obrazovanja i osposobljavanja nedavno su donesene reforme u cilju usklađivanja obrazovanja i zahtjeva tržišta rada. Potrebni su daljnji napori da bi se olakšao prelazak iz obrazovanja u radni odnos. Bit će potrebni sustavni napori, koji će uključivati osobito socijalne partnere, kako bi se povećalo sudjelovanje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te učenju kroz rad, posebice naukovanju. U cilju provedbe strategije cjeloživotnog učenja bit će potrebno uložiti znatne napore kako bi se osiguralo prijeko potrebno stjecanje dodatnih i novih vještina i novih razina kvalifikacije, posebice za osobe koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada. Razvijen je okvir za pametnu specijalizaciju, koji obuhvaća strategiju za poduzetništvo i rast te strategiju za istraživanje, razvoj i inovacije, a posebna je pozornost usmjerena na zajedničke prioritete uz dodatno usavršavanje tematskih područja. Zbog male veličine estonskog gospodarstva potrebno je nastaviti ulagati napore za internacionalizaciju sustava istraživanja, razvoja i inovacija i njegovo uvrštavanje među prioritete.

(11) Intenzitet upotrebe resursa u Estoniji ostaje vrlo visok. Ostvaren je napredak u poboljšanju energetske učinkovitosti javnih zgrada, ali su potrebni daljnji i veći napori u tom području, posebice u stambenom i industrijskom sektoru. Znatan je napredak postignut u području upravljanja otpadom i odlagališta, ali je potrebno osigurati gospodarsku održivost recikliranja. Potrebno je provesti mjere u okviru razvojnog plana za područje prometa kako bi se postiglo smanjenje emisija CO_2 u sektoru izvan sustava trgovanja emisijskim jedinicama u Estoniji. Energetska učinkovitost prijevoza tereta može se povećati upotrebnom održivijih načina prijevoza. Upotrebu javnog prijevoza moguće je dodatno povećati jačanjem usklađenosti regionalnih mreža i povezanosti između autobusnog i željezničkog prijevoza putnika. U porastu je upotreba osobnih vozila, pri čemu je prosječna starost voznog parka osobnih vozila gotovo dvostruko veća od prosjeka u EU-a, a nova osobna vozila u Estoniji među najvećim su zagađivačima u EU-u. Potrebno je znatno jačanje poticaja za zaštitu okoliša, što uključuje oporezivanje. Iako su poduzeti obećavajući koraci u pogledu prekograničnih veza u području energije, za potpunu povezanost estonskog energetskog tržišta s EU-om bit će potrebno vrijeme i ulaganja.

(12) Rastuće regionalne razlike zajedno s negativnim demografskim kretanjima, neučinkovitošću i manjkom suradnje među nadležnim lokalnim tijelima slabe razvojni potencijal Estonije. To djelomično odražava stalnu neusklađenost između fiskalnog kapaciteta i dodijeljenih odgovornosti u malim općinama kao i ograničene ekonomije razmjera. Preduvjet za učinkovitost poticajnih mjera i mjera na tržištu rada učinkovitije je i pristupačnije pružanje kvalitetnih javnih usluga na lokalnoj razini utemeljeno na područjima usluga i minimalnim standardima usluga, posebice u području prijevoza, dugotrajne skrbi, obrazovanja u ranom djetinjstvu i socijalnih usluga.

(13) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu estonske ekonomske politike. Ocijenila je program stabilnosti i nacionalni program reformi. U obzir je uzela njihov značaj za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Estoniji, ali i poštovanje pravila i smjernica EU-a zbog potrebe jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja Europskom unijom pružanjem doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama. Komisijine preporuke iz europskog semestra navedene su u preporukama 1. do 5. u nastavku.

(14) Vijeće je u okviru ovog ocjenjivanja preispitalo estonski program stabilizacije, a njegovo je mišljenje[8] navedeno u preporuci 1. u nastavku.

(15) Komisija je u okviru europskog semestra provela i analizu ekonomske politike u cijelom europodručju. Na temelju te analize Vijeće je donijelo preporuke za sve države članice čija je valuta euro. Estonija bi trebala osigurati potpunu i pravodobnu provedbu i tih preporuka.

OVIME PREPORUČUJE Estoniji da u razdoblju 2014. – 2015. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Osnažiti proračunske mjere za 2014. s obzirom na rastuću razliku od 0,3 % BDP-a na temelju proljetne prognoze Komisije 2014, što upućuje na rizik od znatnog odstupanja od zahtjeva Pakta o stabilnosti i rastu. Znatno ojačati proračunsku strategiju u 2015. kako bi se osiguralo postizanje srednjoročnih ciljeva i njihovo održavanje. Dopuniti proračunsko pravilo pravilima o višegodišnjim rashodima u okviru srednjoročnog proračunskog okvira koja bi bila još više obvezujuća i nastaviti jačati učinkovitost javne potrošnje.

2. Poboljšati poticaje za rad s pomoću mjera usmjerenih na osobe s niskim dohotkom. Usmjeriti napore za uključenje na tržište rada na one koji su od njega najudaljeniji, osobito tako što će se osigurati pravodobno donošenje i provedba reforme u području radne sposobnosti. Povećati učinkovitost i ekonomičnost obiteljske politike uz istodobno poboljšanje raspoloživosti i dostupnosti skrbi za djecu. Provesti usklađene mjere za poticanje gospodarskog razvoja i poduzetništva u regijama s visokom nezaposlenošću.

3. Poboljšati razinu vještina i kvalifikacija kako bi se osigurala usklađenost sustava obrazovanja i osposobljavanja s potrebama tržišta rada tako što će se proširiti mjere za cjeloživotno učenje i sustavno povećavati sudjelovanje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, uključujući naukovanje. Dodatno osnažiti određivanje prioriteta i specijalizaciju u sustavima istraživanja i inovacija te jačati suradnju između poduzeća, visokog obrazovanja i istraživačkih institucija kako bi se pridonijelo konkurenciji na međunarodnoj razini.

[8] U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

4. Pojačati napore u području poboljšanja energetske učinkovitosti, posebice u stambenim i industrijskim zgradama. Znatno ojačati poticaje za zaštitu okoliša u prijevoznom sektoru kako bi se pridonijelo mobilnosti koja se manje temelji na resursima. Nastaviti razvijati prekograničnu povezanost sa susjednim državama članicama kako bi se diverzificirali izvori energije i promicalo tržišno natjecanje boljom integracijom na baltičko energetsko tržište.

5. Bolje uskladiti prihode lokalne vlasti i dodijeljene odgovornosti. Poboljšati učinkovitost lokalnih vlasti i osigurati pružanje kvalitetnih javnih usluga na lokalnoj razini, osobito socijalnih usluga koje prate poticajne mjere.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik